

У жовтні 2018 року споживча інфляція прискорилась до 9.5% р/р (8.9% р/р у вересні). У місячному вимірі ціни зросли на 1.7%.

Показник ІСЦ у жовтні відповідав траєкторії прогнозу Національного банку, опублікованого в "Інфляційному звіті (жовтень 2018)". Як і очікувалося, фундаментальний інфляційний тиск залишився значним, що пов'язано зі збільшенням витрат, у тому числі на оплату праці, та сталим внутрішнім попитом. Також очікувано посилювався вплив на внутрішні ціни з боку високих світових цін на енергоресурси та зернові.

Базова інфляція в жовтні дещо прискорилася – до 8.8% р/р. Динаміку цього показника визначало передусім прискорення зростання цін на послуги (до 14.5% р/р) під впливом подальшого зростання виробничих витрат, у тому числі на оплату праці, а також тиску з боку споживчого попиту. Зокрема, збільшилися темпи зростання вартості послуг перукарень, кабельного телебачення, окремих послуг із ремонту й утримання житла тощо. Крім того, стрімко прискорилося зростання вартості послуг мобільного зв'язку (до 21.5% р/р з 13.7% р/р у попередньому місяці). Це може пояснюватися зміною умов тарифних планів операторів мобільного зв'язку.

Незмінними в жовтні були темпи зростання цін на непродовольчі товари (4.5% р/р). Подорожчання окремих товарів тривалого споживання (будівельних матеріалів, ювелірних виробів тощо) було нівельоване здешевленням інших товарних позицій з цієї ж категорії (зокрема, телевізорів та мобільних телефонів). Дещо вищими темпами, ніж у попередньому місяці, зростали і ціни на одяг та взуття (до 2.0% р/р), а також на побутову хімію та косметичні товари.

Темпи зростання цін на продукти харчування з високим ступенем обробки також практично не змінилися (10.0% р/р). Так, очікувано прискорилося зростання цін на макаронні, кондитерські, здобні вироби, що пов'язано з подорожчанням борошна. Водночас уповільнилося зростання цін на м'ясні та молочні продукти (відповідно до 12.2% р/р та 10.7% р/р) завдяки нижчим темпам зростання цін на сировину, на тлі розширення її пропозиції та зниження світових цін.

Зростання цін на сирі продукти харчування у жовтні прискорилося (до 1.6% р/р). Так, прискорилося зростання цін на борошно (до 20.7% р/р), що пов'язано як зі зростанням цін на зовнішніх ринках, так і з обмеженими

обсягами якісної сировини. Крім того, у жовтні тривало прискорення зростання цін на овочі борщового набору (до 29.1% р/р), оскільки протягом першої половини місяця все ще спостерігався їх дефіцит на ринку внаслідок пізнішого збору врожаю. Однак загалом зростання цін на овочі (на 7.1% р/р) було не таким суттєвим, як очікувалося, у тому числі через розширення пропозиції тепличних овочів. Крім того, залишалися дешевшими, ніж у минулому році, перець, баклажани та часник. Стримувало зростання цін на сирі продукти і падіння цін на фрукти (12.8% р/р), викликане передусім високими урожаєм яблук. Також уповільнилося зростання цін на яйця (до 9.2% р/р) та молоко (до 9.9% р/р) на тлі відповідних тенденцій на зовнішніх ринках.

Темпи зростання адміністративно регульованих цін збільшилися (до 14.6% р/р). Прискорилося зростання цін на алкогольні напої внаслідок підвищення урядом мінімальних цін на них з початку жовтня. Вищими темпами зростала вартість проїзду в автодорожньому транспорті, що зумовлено прискоренням зростання цін на паливо та подальшим тиском з боку заробітних плат. До підвищення тарифів у міському транспорті додалося прискорення зростання вартості проїзду в маршрутних таксі, приміських та міжміських автобусах. Крім того, [ПАТ "Укрзалізниця"](#) з 1 жовтня провело другий етап індексації – підвищило тарифи на залізничні пасажирські перевезення на 12% (15.4% р/р). У жовтні також частково проявилось [підвищення тарифів](#) на окремі послуги поштового зв'язку з 10 вересня 2018 року згідно з методологією ДССУ (загалом зростання цін на поштові послуги в ІСЦ прискорилося до 75.0% р/р).

Зростання цін на паливо прискорилося (до 24.5% р/р) на тлі стрімкого зростання світових цін на нафту і послаблення обмінного курсу гривні у попередні періоди.

У жовтні 2018 року тривало сповільнення промислової інфляції (знизилося до 16.6% р/р з 18.9% р/р у вересні). У місячному вимірі промислова інфляція становила 0.3%.

Уповільненню зростання індексу цін виробників у річному вимірі сприяло зниження темпів зростання цін у постачанні електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря (до 30.1% р/р). Зокрема знизилися тарифи на електроенергію ТЕС завдяки [зменшенню регулюючих коефіцієнтів](#), що в тому числі може пояснюватися сприятливими погодними умовами у жовтні. Крім того, знизилися темпи зростання цін на електроенергію, вироблену на ГЕС завдяки зміні тарифів на відпуск електричної енергії

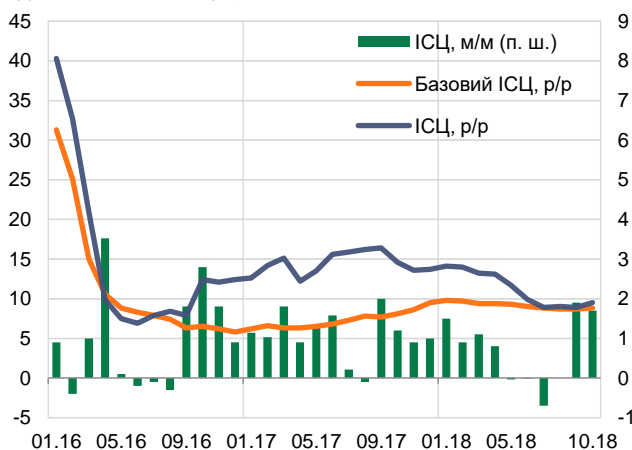
ПрАТ "Укргідроенерго"¹.

Суттєво знизилися темпи зростання цін у переробній промисловості (до 11.3% р/р) на тлі відповідної динаміки на світових ринках. Так, уповільнення зростання світових цін на сталь сприяло зниженню темпів зростання цін у металургії (до 10.8% р/р). Водночас світові ціни на залізну руду повернулися до зростання, що, однак, ще не позначилося на зростанні вітчизняних цін у добуванні металевих руд (темпи зростання знизилися до 17.0% р/р). Через уповільнення зростання імпортованих цін на вугілля нижчими темпами зростали ціни у добуванні кам'яного вугілля (14.6% р/р) та відповідно у виробництві коксу та продуктів нафтоперероблення (9.5% р/р). Суттєве зниження темпів зростання світових цін на добрива привело до уповільнення зростання цін у хімічній промисловості (до 11.8% р/р).

Тривало сповільнення зростання цін у машинобудуванні (до 14.5% р/р). Зокрема, повільніше зростали ціни у

У жовтні 2018 року споживча та базова інфляція прискорилися

Індекси споживчих цін, %



Джерело: ДССУ.

Небазова інфляція також зростала за рахунок усіх її компонентів

Основні компоненти небазового ICЦ, % р/р



Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

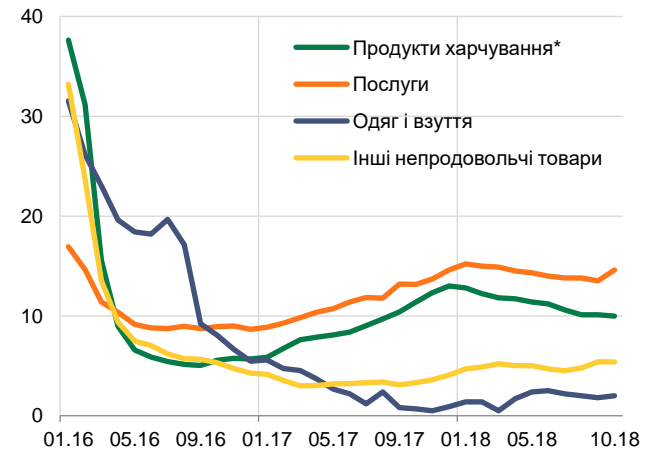
виробництві електричного устаткування (14.4% р/р) на тлі сприятливої бази порівняння, що пояснюється дефіцитом графітових електродів на світових ринках у минулому році.

Водночас у виробництві фармацевтичних продуктів темпи зростання цін підвищилися (до 14.2% р/р), що може бути пов'язано зі зростанням виробничих витрат, у тому числі на оплату праці.

Тривало прискорення зростання цін у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (до 9.6% р/р). Це відображало насамперед збільшення темпів зростання цін у виробництві напоїв (до 17.2% р/р), відображаючи передусім динаміку цін на алкоголь. Крім того, на тлі вичерпання ефекту бази порівняння значно сповільнилося зниження цін на цукор (9.9% р/р). Натомість дещо повільніше, ніж у минулому місяці, зростали ціни у виробництві молочних продуктів (11.0% порівняно з 12.8% р/р у вересні).

Зростання базової інфляції зумовлено подальшим зростанням виробничих витрат і тиском з боку споживчого попиту, що відображалось передусім у збільшенні темпів зростання цін на послуги

Основні компоненти БІЦЦ, % р/р

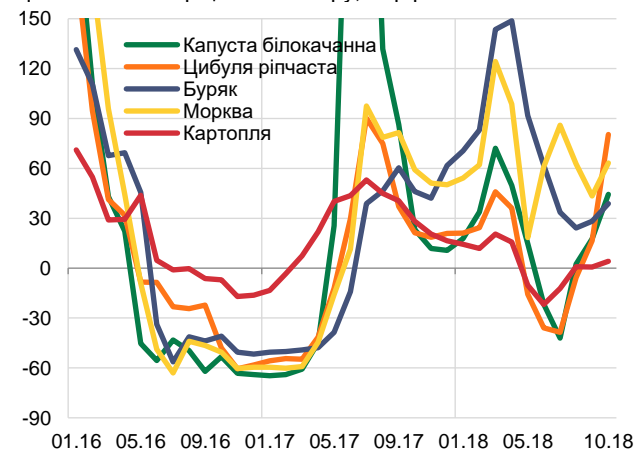


*З високим ступенем оброблення.

Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Значний внесок у зростання цін на сири продукти харчування мало стрімке подорожчання овочів борщового набору та цукру, що переважило...

Ціни на овочі борщового набору, % р/р

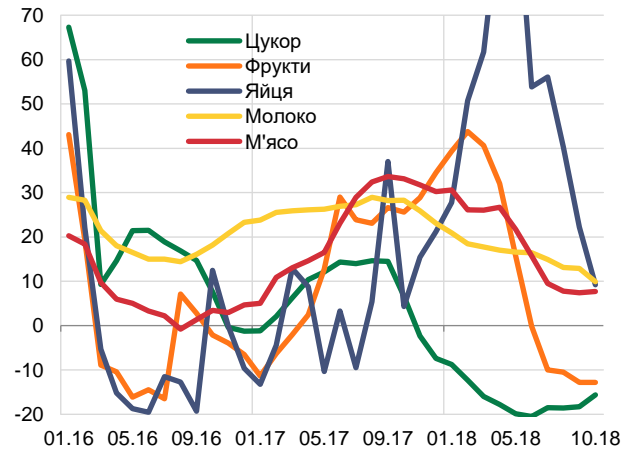


Джерело: ДССУ.

¹ Постанови НКРЕКП від 28.12.2017 № 1486 та від 16.10.2018 № 1219.

... уповільнення зростання цін на інші сирі продукти харчування завдяки розширенню їх пропозиції

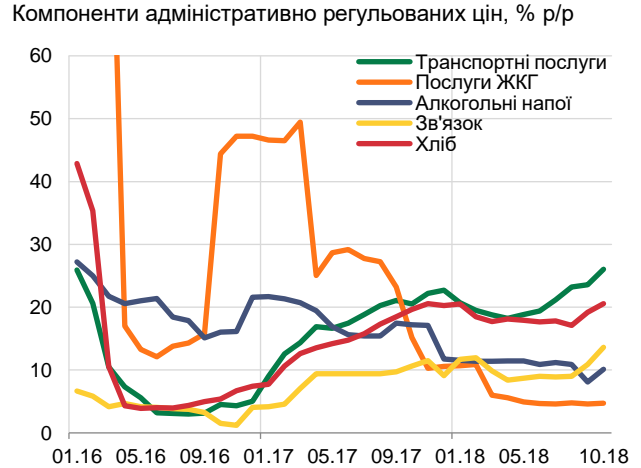
Ціни на окремі сирі продукти, % р/р



Джерело: ДССУ.

Зростання адміністративно регульованих цін прискорилося внаслідок підвищення цін на алкогольні напої, тарифів на поштові і транспортні послуги

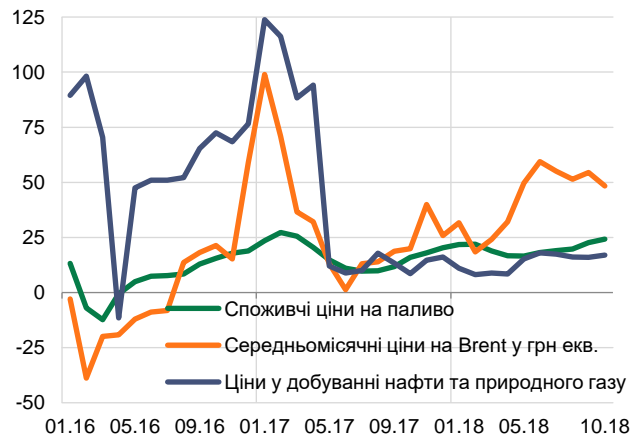
Компоненти адміністративно регульованих цін, % р/р



Джерело: ДССУ.

Підвищення світових цін на нафту і послаблення обмінного курсу гривні в попередні періоди призвело до прискорення зростання цін на паливо

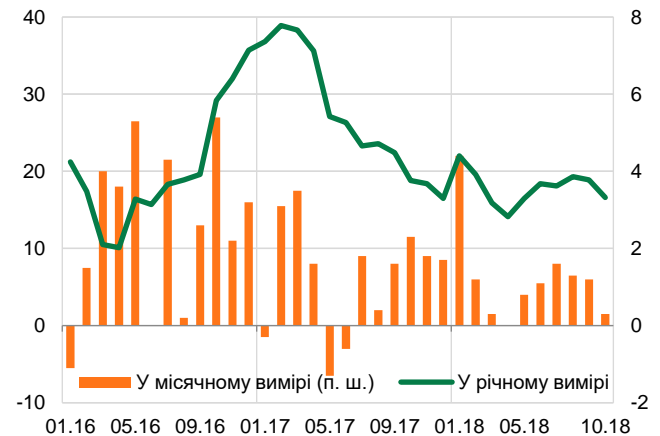
Індекси цін на паливо, %



Джерело: ДССУ.

У жовтні 2018 року тривало зниження промислової інфляції в річному вимірі ...

Індекс цін виробників, %



Джерело: ДССУ.

... завдяки нижчим темпам зростання цін у постачанні енергії, а також в окремих галузях переробної промисловості

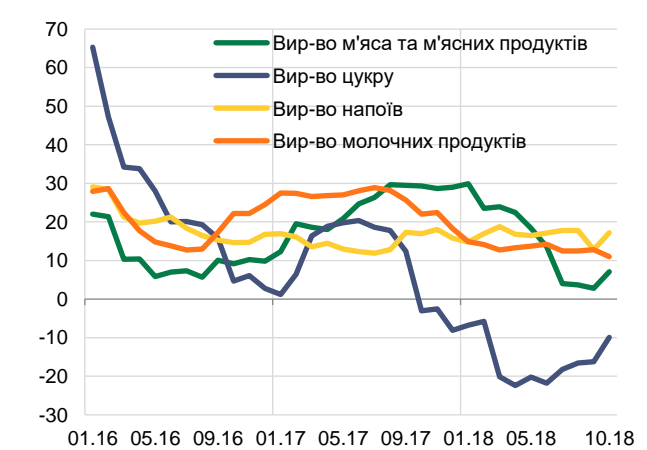
Ціни в окремих галузях промисловості, % р/р



Джерело: ДССУ.

Темпи зростання цін у харчовій промисловості збільшилися передусім унаслідок прискорення зростання цін у виробництві напоїв та сповільнення падіння цін у виробництві цукру

Ціни в підгалузях харчової промисловості, % р/р



Джерело: ДССУ.

Зміна цінних індексів ІСЦ та ІЦВ у 2016 – 2018 роках

Індекс споживчих цін	Частка ІСЦ для 2018 року, %	2016 рік	2017 рік	% р/р			Жовтень 2018 року, % м/м
				2018 рік			
				серпень	вересень	жовтень	
Компоненти споживчого кошика (за класифікацією Національного банку України)							
Індекс споживчих цін	100.0	12.4	13.7	9.0	8.9	9.5	1.7
Базова інфляція	58.9	5.8	9.5	8.7	8.7	8.8	1.3
Небазова інфляція*	41.1	17.5	19.4	9.1	8.9	9.8	2.1
сирі продукти	18.6	1.2	23.5	1.7	0.8	1.6	1.3
адміністративно регульовані тарифи та ціни	18.5	34.6	16.1	13.8	13.5	14.6	1.9
паливо	4.0	19.5	20.0	19.7	22.7	24.5	6.0

Окремі компоненти споживчого кошика (за класифікацією ДССУ)

Продукти харчування та безалкогольні напої	42.6	3.3	17.7	7.1	6.7	7.0	1.4
Алкогольні напої, тютюнові вироби	8.3	22.5	20.7	17.9	15.7	16.9	2.3
Одяг і взуття	5.6	5.5	0.9	2.0	1.8	2.0	2.6
Житло, вода, е/е, газ та інші види палива, у т. ч.:	6.1	47.2	10.6	4.8	4.6	4.7	0.6
утримання будинків та прибудинкових територій	0.3	11.5	47.5	24.1	22.2	23.4	1.4
водопостачання	0.2	42.1	20.2	12.3	12.7	15.7	4.8
гаряча вода	0.2	82.9	0.9	0.7	1.0	0.9	0.3
природний газ	1.7	42.0	1.2	0.1	0.0	0.0	0.0
центральне опалення	1.1	89.3	3.8	3.8	3.8	4.0	0.3
електроенергія	1.0	60.0	28.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Транспорт	11.8	11.4	16.7	16.2	17.7	18.5	3.1
Зв'язок	3.1	4.0	9.1	9.0	10.9	13.6	3.3
Освіта	1.5	13.7	14.9	15.4	13.3	13.2	0.1

Окремі компоненти ІЦВ

Індекс цін виробників	Частка ІЦВ для 2018 року, %**	2016 рік	2017 рік	% р/р			Жовтень 2018 року, % м/м
				2018 рік			
				серпень	вересень	жовтень	
Індекс цін виробників	100.0	35.7	16.5	19.3	18.9	16.6	0.3
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	14.7	85.1	30.4	20.9	17.7	17.5	2.7
Добування кам'яного вугілля	2.5	40.4	47.8	20.4	15.6	14.6	-0.2
Добування сирої нафти і природного газу	5.1	76.5	16.1	16.1	16.0	17.0	1.7
Добування металевих руд	6.0	107.2	29.3	23.5	17.5	17.0	5.2
Переробна промисловість	65.7	22.6	18.5	13.7	13.5	11.3	1.1
Вир-во харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів	21.2	16.2	12.5	8.9	9.2	9.6	1.2
Вир-во коксу та продуктів нафтоперероблення	3.9	61.7	43.0	22.9	22.4	9.5	2.6
Вир-во хімічних речовин і хімічної продукції	2.8	-1.4	21.9	13.2	13.6	11.8	0.1
Вир-во основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	1.4	8.5	11.0	12.6	12.1	14.2	2.8
Вир-во гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції	5.1	9.5	12.5	13.1	12.6	13.0	1.1
Металургійне вир-во, вир-во готових металевих виробів, крім виробництва машин та устаткування	18.4	41.8	26.9	18.5	16.8	10.8	1.0
Вир-во автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	2.8	11.4	17.9	18.0	19.5	19.0	0.1
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19.6	51.5	4.0	33.2	33.9	30.1	-2.9

* Розрахунки Національного банку України на підставі даних ДССУ, уточнені дані. Сума внесків компонентів ІСЦ може відхилитися від загального ІСЦ за рахунок застосування динамічних ваг відповідно до методології ДССУ та округлення.

** Частка компонентів у ІЦВ розрахована на основі даних ДССУ щодо обсягу реалізованої промислової продукції за видами діяльності за 2017 рік.

Список скорочень:

ІСЦ – індекс споживчих цін

ІЦВ – індекс цін виробників

ДССУ – Державна служба статистики України

ЖКГ – житлово-комунальне господарство

ГЕС, ТЕС – гідро-, тепла електростанція

НКРЕКП – Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

вир-во – виробництво

е/е – електроенергія

р/р – у річному вимірі, до відповідного місяця/періоду попереднього року

м/м – до попереднього місяця, у місячному вимірі

п. ш. – права шкала